

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ศ20445
วันที่ : ๘9167/59
วันที่ : 10 มิ.ย. 59 เวลา : 13:41

ที่ ศธ ๐๔๐๑๐/๒๒๓๙

กระทรวงศึกษาธิการ
กทม. ๑๐๓๐๐

มิลุนายน ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานผลการดำเนินงาน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรอนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินักเรียน (O-NET)

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการ ขอเสนอเรื่อง รายงานผลการดำเนินงานโครงการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) ทั้งนี้ รอนายกรัฐมนตรี (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) กำกับการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ กระแสพระราชดำรัสเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “ให้ครูรักเด็กและเด็กรักครู” “ให้ครูสอนเด็กให้มีน้ำใจต่อเพื่อน ไม่ให้แข่งขันกัน แต่ให้แข่งกับตัวเอง” “ให้เด็กที่เรียนเก่งกว่า ช่วยสอนเพื่อนที่เรียนช้ากว่า” “ให้ครูจัดกิจกรรมให้เด็กทำร่วมกัน เพื่อให้เห็นคุณค่าของความสามัคคี”

๑.๒ นโยบายของนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษาโดยมุ่งเน้นการปรับหลักสูตรทำให้เด็ก ครู ผู้ปกครองมีความสุข

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การดำเนินการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เป็นนโยบายที่สำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย ทำให้เด็กนักเรียนและครูมีความสุข เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่ดี โดยมีผลการดำเนินงานเป็นที่ประจักษ์ จึงเห็นสมควรเสนอคณะรัฐมนตรี

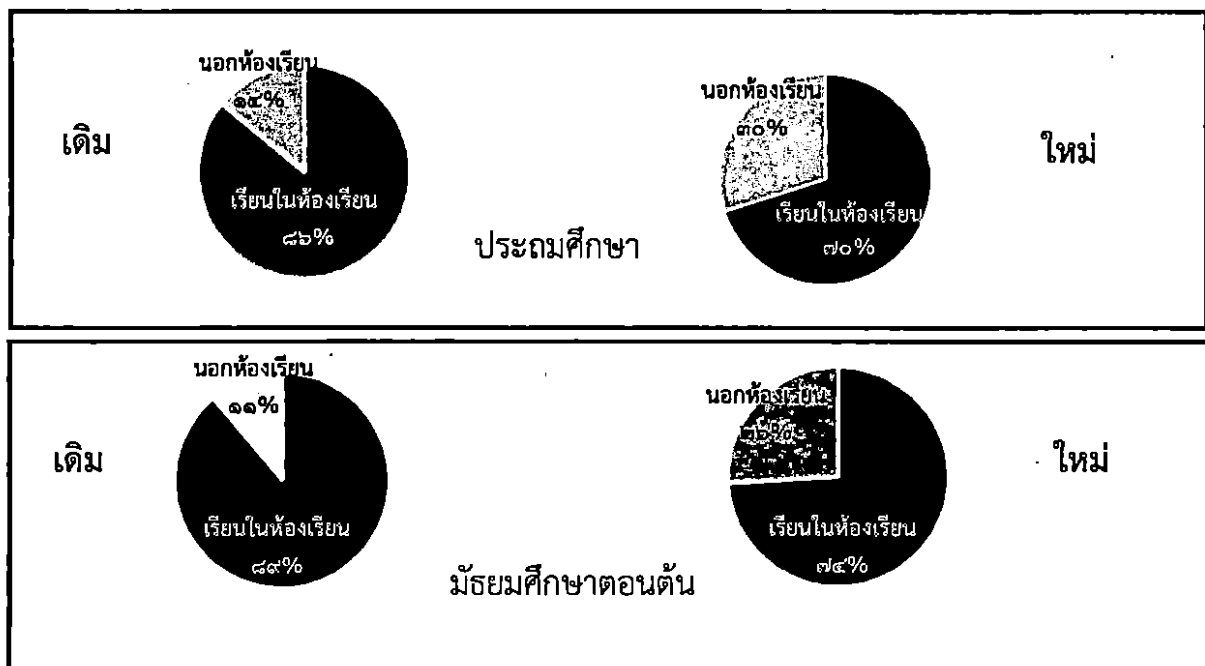
๓.สาระสำคัญ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ) นำกระแสพระราชดำรัสเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและนโยบายของนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) มาสู่การปฏิบัติโดยการปรับลดเวลาเรียนเพื่อลดระยะเวลาเรียนในห้องเรียนให้น้อยลง เรียนนอกห้องเรียนมากขึ้น โดยไม่กระทบเนื้อหาหลักที่ผู้เรียนควรเรียนรู้ และครูปรับการเรียนการสอนการจัดกิจกรรมโดยเพิ่มเวลาและโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยให้โรงเรียนใช้เวลาอย่างน้อย ๑ ชั่วโมงก่อนกลับบ้านให้ผู้เรียนทำกิจกรรมสร้างสรรค์ต่าง ๆ นอกห้องเรียนอย่างหลากหลาย เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ทุกด้านในรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทั้งนี้ เวลาที่โรงเรียนเลิกยังคงเหมือนเดิมตามกำหนดของแต่ละโรงเรียน โดยเริ่มดำเนินการในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๘ และมีโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ ของจำนวนโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

/ไม่น้อยกว่า...

(ไม่น้อยกว่า ๓,๑๐๐ โรงเรียน) ครอบคลุมกระจายทุกสภาพพื้นที่ทั้งนอกเมือง ในเมือง ซึ่งสรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

๓.๑ สภาพปัญหา : จากการศึกษาข้อมูลก่อนการดำเนินการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” พบว่า นักเรียนใช้เวลาเรียนในห้องเรียนมากเกินไป มีการบ้านมากทำให้นักเรียนและผู้ปกครองเกิดความเครียด รวมทั้งการเรียนการสอนไม่ส่งเสริมให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ได้อย่างเท่าทันการปฏิรูปการศึกษา และการพัฒนาด้านการศึกษาของสากลมุ่งสู่ศตวรรษที่ ๒๑ โดยปรับเวลาเรียนในระดับประถมศึกษาจากเดิม ใช้เวลาเรียนในห้องร้อยละ ๘๖ ปรับเป็นใช้เวลาเรียนในห้องเรียนร้อยละ ๗๐ และ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปรับการใช้เวลาเรียนในห้องซึ่งเคยใช้เวลาเรียนในห้องเรียน ร้อยละ ๘๙ ปรับเป็นใช้เวลาเรียนในห้องเรียน ร้อยละ ๗๔

๓.๒ เป้าหมาย : เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

เชิงคุณภาพ ดำเนินการ ๔ H ได้แก่ Head Heart Hand และ Health

๓.๒.๑ Head พัฒนาด้านสมอง ทักษะการคิด

๓.๒.๒ Heart พัฒนาด้านจิตใจ คุณธรรม จริยธรรม

๓.๒.๓ Hand พัฒนาด้านทักษะการปฏิบัติ การทำงาน

๓.๒.๔ Health พัฒนาด้านสุขภาพ

เชิงปริมาณ : ปีการศึกษา ๒๕๕๘ มีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ ๔,๑๐๐ โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๓,๘๓๑ โรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน ๑๖๑ โรงเรียน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน ๑๐๘ โรงเรียน

๓.๓ การดำเนินงาน

๓.๓.๑ ประชุมสร้างความรู้และความเข้าใจในนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครอง

๓.๓.๒ สนับสนุนคู่มือบริหารจัดการเวลาเรียนและแนวทางการจัดกิจกรรม

๓.๓.๓ อบรมพัฒนา Smart Trainer จำนวน ๓๐๐ ทีม เพื่อเป็นพี่เลี้ยงให้แก่สถานศึกษาทุกแห่งที่เข้าร่วมโครงการ

๓.๓.๔ โรงเรียนจัดตารางเรียน ออกแบบกิจกรรม เตรียมสถานที่ อุปกรณ์ ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม โดยมีการส่งเสริมความร่วมมือของหน่วยงานและองค์กรภายนอกที่ให้ความสนใจและสนับสนุนกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ เช่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มูลนิธิ Right to Play ฯลฯ ซึ่งมีเมนูกิจกรรมมากกว่า ๕๐๐ รายการ นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้สร้างคลังเมนูกิจกรรมสนับสนุน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” : <http://moderateclass.innoobec.com/moderate.php> เพื่อ

(๑) เป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

(๒) องค์กรหรือหน่วยงานภายนอกที่ต้องการนำเสนอเมนูกิจกรรมหรือความต้องการในการให้ความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรม สามารถกรอกข้อมูลและปรับปรุงข้อมูลให้ถูกต้องทันสมัยได้

(๓) โรงเรียนนาร่อง สามารถเข้ามาเลือกเมนูกิจกรรมสนับสนุนต่าง ๆ ที่รวบรวมไว้อย่างเป็นระบบเพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

(๔) โรงเรียนมีฐานข้อมูลหรือรายงานผลการเลือกใช้เมนูกิจกรรมของโรงเรียนเป็นด้าน (๔H) และระบบสามารถรายงานผลความนิยมในการเลือกใช้เมนูกิจกรรมแต่ละกิจกรรมได้จากเมนูกิจกรรมของหน่วยงาน/องค์กรภายนอก สามารถสรุปอันดับความนิยมในการเลือกกิจกรรมเพื่อนำไปปรับใช้ของโรงเรียนในโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ดังนี้

อันดับ	ชื่อกิจกรรม	หน่วยงาน	ความนิยม
๑	Happy Healthy Meals	สำนักโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข	๑๒
๒	ปัญหาพาสุนัข	สำนักส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข	๖
๓	โครงการสุขภาพ	สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข	๔
๓	การเล่นอย่างสร้างสรรค์จากกระดาษ	สำนักส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข	๔
๓	ห้องเรียนธรรมชาติ	กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๔
๔	สมุนไพรย้อมสีพื้น	สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข	๓
๔	การทดสอบสมรรถภาพทางกาย	กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	๓
๔	ห้องโลกได้นำ	ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา (เอกมัย) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ	๓
๔	ห้องโลกแมลง	ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา (เอกมัย) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ	๓
๔	ดินน้ำมันจากธรรมชาติ	ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา (รังสิต) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ	๓
๔	สบู่สมุนไพร (Herbal Bar)	ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาสมุทรสาครสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ	๓

๓.๓.๕ ทบทวนหลังปฏิบัติ (AAR) ทั้งระดับโรงเรียน เขตพื้นที่ และส่วนกลาง

๓.๓.๖ นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล

๓.๔ แผนการดำเนินงานต่อไป

ปีการศึกษา ๒๕๕๙ ดำเนินการขยายผลเพิ่มเติมในโรงเรียนต่าง ๆ อีกประมาณ ร้อยละ ๕๐ ขณะนี้มีโรงเรียนสมัครใจเข้าร่วมโครงการ รุ่น ๒ จำนวน ๑๕,๘๙๗ โรงเรียน ซึ่งได้จัดอบรมพัฒนา Core Smart Trainer รุ่น ๒ ระหว่างวันที่ ๓ - ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เรียบร้อยแล้ว

๓.๕ ผลการดำเนินงาน (ระหว่างเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๘ - พฤษภาคม ๒๕๕๙)

๓.๕.๑ พฤติกรรมของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม ๔ H พบว่า นักเรียนมีน้ำใจต่อกัน มีความสามัคคีจากการที่ได้ทำงานเป็นกลุ่ม นักเรียนค้นพบความถนัดและความสามารถของตนเองซึ่งเป็นแนวทางสำคัญสำหรับการตัดสินใจเรียนในระดับที่สูงขึ้นและการเลือกประกอบอาชีพ รวมทั้งนักเรียนมีความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนเองและมีความสุขกับการมาโรงเรียน

๓.๕.๒ การเปรียบเทียบผลการทดสอบ O-NET ระหว่างโรงเรียนที่เข้าร่วมและโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

(๑) ระดับประถมศึกษาปีที่ ๖ พบว่า โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการจะมีผลการสอบสูงกว่าโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการทุกรายวิชา (ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และภาษาอังกฤษ)

(๒) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ พบว่า โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการจะมีผลการสอบสูงกว่าโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการ ๔ รายวิชา ยกเว้นวิชาภาษาอังกฤษ มีผลการสอบต่ำกว่าโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการร้อยละ ๐.๐๗

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาแล้ว เห็นสมควรเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ดาวพงษ์ รัตนสุรธรรม)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๕๗๖๘

โทรสาร ๐ ๒๘๘ ๕๙๑๙